

Upraviteljsko Ljubljana, Pucinskega ulica 3.
Telefon 4 11-22 11-23 11-24

Uredništvo Ljubljana, Pucinskega ulica 3.
Telefon 4 11-22 11-23 11-24

Podružnica Nova Gorica, Ljubljanska cesta 42
Ljubljana, Pucinskega ulica 3.
Telefon 4 11-22 11-23 11-24

Uredništvo Ljubljana, Pucinskega ulica 3.
Telefon 4 11-22 11-23 11-24

Uredništvo Ljubljana, Pucinskega ulica 3.
Telefon 4 11-22 11-23 11-24

JUTR

Labeta vseh das izre poudarilo
Narodna banka Slovenije
Ljubljana, Pucinskega ulica 3.
Telefon 4 11-22 11-23 11-24

Uredništvo
Ljubljana, Pucinskega ulica 3.
Telefon 4 11-22 11-23 11-24

Rokopisi se ne vračajo

Schwerer deutscher Luftangriff auf Bristol

Abwehrschlacht im Südabschnitt der Ostfront dauert unvermindert heftig an — Voller deutscher Abwehrerfolg zwischen Dnjepor und Tschassu — 20 USA-Flugzeuge in Südwestfrankreich abgeschossen

Ans dem Führerhauptquartier, 28. März, DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Bei Nikolaev wurden Angriffe der Sowjets in erbitterten Nahkämpfen abgewiesen. Nordwestlich davon verteidigten Jäger und Gebirgsjäger in schneidigen Gegenangriffen den Versuch der Bolschewisten, einen Brückenkopf über den Bug zu erweitern. Im Raum von Balta sind weitere schwere Kämpfe im Gange. Zwischen Dnjepor und Pruth griffen starke deutsche Schlachtfliegerkräfte in die Kämpfe ein. Sie zerstörten zahlreiche feindliche Panzer und eine grosse Zahl motorisierter und bespannter Fahrzeuge. Dabei vernichtete Major Rudel wiederum neun feindliche Panzer. Er hat damit in mehr als 1800 Einsätzen allein 202 feindliche Panzer vernichtet.

Südlich Proskurov, nordwestlich Tschernowitz, bei Tarnopol und im Raum von Brody nimmt die Abwehrschlacht mit unverminderter Heftigkeit ihren Fortgang. Unsere Truppen leisten den sowjetischen Angriffskräften erbitterten Widerstand.

Die Besetzung von Kowel wird erneut feindliche Angriffe ab. Nördlich Kowel gewannen unsere Divisionen im Angriff weiter Boden und zerschlugen feindliche Gegenangriffe. Bei den Kämpfen im Raum von Kowel hat sich der Leutnant Klapperstick, Zugsführer in einer Sturmgeschützbrigade, durch besondere Tapferkeit ausgezeichnet. — Zwischen Dnjepor und Tschassu errangen unsere Truppen gegen die mit Unterstützung durch zahlreiche

Težak nemški napad na Bristol

Obrambna bitka v južnem odseku vzhodnega bojišča z nezmanjšano silovitostjo — Pipoln nemški obrambni uspeh med Dnjeprom in Čavsi — 20 ameriških letal sestreljenih nad Francijo

Führerjev glavni stan, 28. marca. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil objavlja:

Pri Nikolaevu so bili sovjetski napadi odbiti v ogorčenih bojih iz bližine. Severozapadno od tu so lovili in planinski lovci v zanosnih protinapadih preprečili boljševiški polk. Na področju Balte so v teku še nadalje težki boji. Med Dnjeprom in Prutom so težke nemške bojnoletalske sile posegle v boje. Uničile so številne sovražnikove oklopne in večje število motoriziranih in vprežnih vozil. Pri tem je major Rudel ponovno uničil 9 sovražnikovih oklopkov. S tem je v več kot 1800 poletih sam uničil 202 sovražna oklopna.

Južno od Proskurova, severozapadno od Černovic, pri Tarnopolu in na področju Brodov se nadaljuje obrambna bitka z nezmanjšano silovitostjo. Naše čete nudijo sovjetskim napadalnim silam ogorčen odpor.

Posadka Kovelja je ponovno odbila sovražnikove napade. Severno od Kovelja so naše divizije z napadom osvojile nadaljnje ozemlje in razbile sovražnikove protinapade. V bojih na področju Kovelja se je s posebnim junaštvom odlikoval poročnik Klapperstick, vodnik v brigadi oklopnih topov. Med Dnjeprom in Čavsi so prihranili naše čete proti boljševikom, napadajočim s podporo številnih oklopnikov in bojnih letal, ponovno popoln obrambni uspeh. Sovražnik je ponovno izgubil več tisoč padlih ter številno težko in lahko orožje.

Na področju južnozahodno od Ostrova je prišlo do izpremenj polnih krajevnih bojev.

V severnem odseku vzhodnega bojišča so je posebno odlikoval 162. grenadirski polk pod poveljstvom majorja Haseja skupno s podrejenimi pehotnimi in pionirskimi enotami.

Na Arktiko so na bojišču Liza zavzeli vzhodnomorski planinski lovci več sovražnikovih višinskih postojank in uničili bojne naprave z njih posadkami.

V Italiji ni prišlo večerj do kakih pomembnejših bojev.

Nemška bojna letala so z dobrim uspehom napadala sovražnikove ladijske cilje pred Anzlem. En tovrstni parnik je bil potopljen, trije nadaljnj pa poškodovani. Med odbrambo sovražnikovih letalskih napadov na nemška letališča v južnozahodni Franciji je bilo večerj sestreljenih 20 severnoameriških letal.

Nekaj sovražnikovih motornih letal je prodrl v zadnji noči nad rensko-vestfalsko industrijsko področje.

Močne nemške bojne jate so izvedle v noči na 28. marca večerj napad na Bristol. Z odmetom večerj številnih rušilnih in žarjalnih bomb so nastala večerj strupeni napadom obsežna razdejavanja in vneložari na področju ciljev.

Potreba naše notranje preobrazbe

Medtem ko se na bojiščih nadaljuje s nezmanjšano silovitostjo gigantska borba za Evropo, se v političnem oradju bojišče vedno bolj jasni položaj, odpada z očmi mrena iluzij in namesto še večerj vabljivih utvar se uveljavlja politični realizem s vsemi svojimi neizprosni konsekvencami.

Nemčija bide na čelu svojih zaveznikov za vso Evropo herojski boj proti boljševizmu, katerega prevladanje bi pomenilo pogin za vse evropske narode ter za njihovo kulturo, ki je v bistvu skupna evropska kultura.

Da se je Nemčija usposobila za take zgodovinske naloge in da se lahko v tej velikanski izprava vojni tudi socialno, politično in moralno upira pritisku vzhodnega sovražnika, ki ne vodi same vojne, marveč skuša orati Evropo tudi s pešastim plugom svetovne komunistične revolucije, je zasluga notranje revolucionarne preobrazbe nemškega naroda. Ta preobrazba pa je bila za razliko od komunistične revolucije nacionalna in strogo konstruktivna, zato je nemški narod tudi kos vsem tako težkim bremenom in silnim preizkušnjam, pred katerimi se je znašel v svoji borbi proti boljševizmu in njegovim protinaravnim zaveznikom.

Kakšna je v teh usodnih dneh naloga malega slovenskega naroda? Odkar so eksponenti kominterne dali tudi slovenskemu ljudstvu občutiti, kako reže poškostni plug reče revolucije in kako ostaja za njim sama razvalina mirnih selšč in pustja polja, ki so prej poznala delavne roke in skromne, toda pridne gospodarje, se tudi pri nas izvršuje notranja preobrazba. Naš človek, najsi bo kmet, delavec ali mešan se vedno bolj zaveda neprosnih posledic te gigantske vojne. Čuti, da bo dečen pri novem redu, ki ga nujno prinese strašni boj, samo tedaj, če se bo slovenski narod notranje prerodil. Težke preizkušnje, ki so ga nevedni sinovi izročile plasti slovenskega meščanstva naložili vprav našemu malemu, sorazmerno siromašnemu, a delavnemu in pridnemu narodu nam kažejo pot bolj kakor vse doktrine in vsa poučevanja. Iz narodne nesreče nam deteka sveta volja do pravilno in pravično urejenega življenja na novih temeljih.

Naš notranji prerod gre nerazdružno v smeri očistitve vseh naših plasti, odstranitve destruktivnih sil, ki so brez oziroma na rečične koristi našega naroda stonile v službo mednarodne komunistične tiranije: gre v smer smotrne obnove ne le naših težko prizadetih tal, marveč tudi obnove narodnih vrlin, delavnosti, poštenosti, zanesljivosti. Velik del naše nesreče je posledica tega, da nas ni že prej notranje preizkušnje očistilo vter duhovne revolucije in da smo zato stonili v na krutičnejše ra-dobje svoje zgodovine nepravilnosti, zbežani, z mreno na očeh. Danes vemo: naša rešitev je samo v tem, da rešimo, obnovimo in povzdignemo vse naše zdrave, ustvarjalne sile ter se s to duhovno obnovo usposobimo za nalge, ki čakajo tudi nas v novem evropskem redu.

Churchillov notranjenpolitični obrambni govor

Ostre besede kritikom vladne politike

Stockholm, 28. marca. Prvič po dvanajstih mesecih je Winston Churchill po radiju govoril britanskemu narodu in mnogim prekomorskim deželim V kratkem vojaškem orisu se je dotiknil britanski ministri predsednik posameznih bojišč in je skušal kratko nakazati razvoj vojaškega položaja od svojega zadnjega govora. Churchill je kakor običajno proslavil Stalina kot »vojaškega voditelja« ter je zagotovil Zedinjenim državam večerj hvalačnost britanske imperije in tako prikrito povedal angleškemu narodu, da je Anglija prepuščila Pacific Americanu Dejal je da je dal Zedinjenim državam svojo besedo, da se bo Anglija rano ob rami z njimi borila proti Japoncem, »ne glede na to, kako visoka bo cena in kako dolga bo vojna«.

Glavni del svojega govora je posvetil Churchill notranjenpolitičnim zadevam. Iz tega se lahko sklada, da je angleški narod zaradi mnogih vprašanj zelo vznemirjen in da zahteva čimprejšnjo razjasnitev. Churchill je s svojim radijskim govorom skušal narod pomiriti in se obenem braniti med vedno močnejšo kritiko svoje politike. Zopet se je posluževal starih fraz o socialnih reformah, delal napovedi o povojni dobi in skušal Angležem zagotoviti, da ima veliki povojni program, ki bo v kratkem času odpravil vse skrb in negotovnosti ki jih je Angliji prinesla vojna. Obiljuhl je Angležem obširno reformo »zvoje prebivalstva«, »zbožšanje fizičnega zdravja« vsega naroda in »obvezen zavarovalni sistem za vse razrede in za vse primere od zibelke do groba«.

Pri tem ni štedil s priznanji svojim sodelavcem pa tudi sam sebe je močno hvalil in je govoril o »dobri veri in dobri volji« svoje vlade, ki je »abitralske otake in britanski imperij izrgala iz žrela smrti in peklenškega prepadca«.

Nato se je Churchill obsežno bavil z vprašanjem gradnje stanovanj in se je odločno upiral trditvi, da bi bila predvojna Anglija »narod prebivalcev slumov«. Postavil je smelo trditve da je britanski narod »stanovanj bolj kakor kateri koli drug narod na evropski celini ali ljudje v mnogih delih Zedinjenih držav«. Kljub temu ni mogel zanikati, da je že v miru obstajala v Angliji stanovanjska stiska, a je obljubil, da jo bo »seveda po vojni« — skušal z vsemi sredstvi odstraniti. Zagotovil je, »da bo več stošot m'adim možem omogočeno, da se bodo poročili s stotisi mladih deklet«.

Churchillovi različni načrti za izvedbo socialnih ukrepov so pač sleh nesmetek nemških, že pred vojno izvedenih rešitev. Govoril je o štiriletnem načrtu, ki naj »premosti prehodno deho med vojno in mirom« ter o »dvajsetletnem načrtu za gradnjo« obljubil je industriji dobre volje in vedno znova zagotavljal, da bodo z vsemi sredstvi skušali čimprej popraviti škodo te vojne.

Naiznatičnejše v njegovem govoru je bilo deistvo, da je večkrat pomenil z svojimi kritiki ki jih je nanadel z ostrimi besedami. Imenoval jih je »adevekrat nametne ali pa »udobne gospodje«. Z vso odločnostjo se je branil pred očitkom da je njegova vlada »stolpa postavev in nevednežev« nač pa je obratno trdil da je ona vse immerj in velik del del sveta prinela iz »temnih dolin, no katerih so morali bližiti zaradi svoje neumnosti, na široke višine, kjer svetlo zvezde miru in svobode«.

Churchill je »smatral za potrebno da je z zelo resnimi besedami vsiljivo nazval angleški narod da mora obraniti »močno« živce in vztrajnost do skrajnosti. Privarjal je Angleže za mnoga neprilicna presenečenja ki jih še čakajo in je zaključil svoj večerj tritertivni govor z naznanjenim možnostmi da bo lahko tudi Anglija sama »predmet novega načina so-vražnikovega napada«.

Velike sovražnikove izgube na vzhodu

Berlin, 28. marca. Na jugu vzhodnega bojišča so boljševiki 26. marca nadaljevali močne napade v dosedanjih smereh. Ob vzhodnem ukrajinskem Bugu so ponovno prodrl s silami v moči polka do nemških predmostij pri Nikolaevu in Voznesensku. Hkrati so nadležni oddelki polkušali prekoraditi na več mestih reko. Vse te akcije so se izjalovile, deloma šele v hudih bojih iz bližine.

Sovražnik je podvel proti nemški zaporni črti med Pervomajskom in Balto in od tu napredoval do Dnjestra večerj močnih napadov. Sunkli so se izjalovili ob trdovraten nemški odpor vojske in oddelkov SS, manjši vdori pa so bili zajejeni. Posebno težke izgube je imel sovražnik v borbi proti četam oklone divizije, ki je v žarču četih napadov razbila več zaporednih nasokov strelcev in oklopnikov. Neustano napadajoči letalci za boje iz bližine so podpirali obrambne boje. Uničili so 31 sovjetskih oklopnikov, izmed teh posledic hrastov listov z meči major Rudel sam 17.

Zapadno od srednjega Dnjestra se prišli boljševiki proti jugu proti nemškim postojankam na področju Bielec in proti zapadu proti Prutu. Tudi pri odbrambi teh napadov je imel sovražnik občutne izgube. Protiletalsko topništvo letalstva je uničilo 30 sovjetskih oklopnikov, številni nadaljnji pa so bili uničeni z zadetki protioklonega topništva in z minami.

Severno od srednjega Dnjestra je nastala zaradi boljševiškega sunka med Zbrucem in Seretom proti jugu južno od Proskurova široka frontna izboklina, ki so jo sovjetske čete svojito napadle s severa in z vzhoda. Z energični protinapadi so bili ostro napadajoči boljševiki zadržani in je obrambna črta ostala cela, čeprav je na nekaterih mestih zastran silovitega pritiska popustila.

Pri Tarnopolu so bili odbiti nadaljnji boljševiški napadi. Da bi odstranili ogražanje z boka, so grenadirji in nasokovalni strelci prešli v protinapade. Prodri so v sovražnikove topniške postojanke in uničili 8 topov. V nadaljnjem poteku napada so vržli boljševike iz več krajev in z zmasšitvo neke frontne luknje odstranili nevarnost obkolitve. Prav tako so se izjalovili sovražnikovi napadi pri Brodih in proti Kovelju. Mimogrede je boljševikom z juga in severovzhoda uspelo vdreti v obrambne črte pri Kovelju. Junaški posadka, ki so jo več dni oskrbovali z letali, je uničila prvo vdrlo napadalno skupino drugo pa zjezila. Nemški večerjvni protinapadi severozapadno od Kovelja so nazvile žilavemu sovražnikovu odporu dalje napredovali. Po zavzetju več krajev so nemške čete postavile nova predmostja onkraj Pripijetskega kanala. Sovražnikov napadi, ki so znova čezili ob južnem robu Pripijetskih močvirij med Styrom in Gorhom, so ostali brezuspešni.

Dasi stanje sovražnika težki boji na jugu vzhodnega bojišča stalno ogromne izgube ljudi in orožja, so boljševiki nadaljevali že v soboto pričete polkuse, da bi ustvarili v srednjem odseku med Dnjeprom in Čavsi nadaljnje težke, vendar pa so bile izgube, ki so jih utrpeli prejšnjega dne, tako hude, da so bili novi napadi sovražnika občutno neenotnejši in slabotnejši. Mnogo napadov, ki so bili izvedeni z zbranimi silami v moči do 1000 mož in večkrat ponovljeni, je dobro namerjeni nemški topniški ogenj razbil. Da je uspelo nadaljevati velike sobotne obrambne uspehe, je posebna zasluga nemških grenadirjev, ki so učinkovito razbremenili od topništva in letalstva v polnem obsegu odbrali glavno bojno črto. Med drugimi se je posebno junaško borila prva četa 51. motoriziranega grenadirskega polka pod poveljstvom nadporočnika Hunkeja, ki je morala braniti bojišče v širini okoli 1500 m. Izgube v obeh zadnjih dneh so bile zelo hude. Izmed 3500 padlih boljševikov so jih našli nad 2800 med nemškimi črtami in tik pred njimi. Poleg že v vojnem poročilu omenjenih 39 oklopnikov in 42 topov je sovražnik izgubil še 147 strojne, 19 protioklone puške ter stotine pušk in avtomatskih revolverjev.

Južnozahodno od Vitkaba se vedno traja odmer. Sovražnik še vedno ni utegnil

Odbit sovjetski napad na Brode

Berlin, 27. marca. Ze nekaj dni poizkušajo zelo močne sovjetske sile vdreti s severovzhoda na vzhoda v Brode. Dva jneva so mesto branili trije nemški oddelki. Sovjetski nametam se je do trikrat posretil manjši vdr na severozapadnem robu mesta. Dne 21. marca so prišli v Brode močnejši nemški oddelki, ki so takoj pričeli protinapad. V težkih bojih na nepreglednem, z gozdovi pokritem ozemlju, ki so od vsakega nemškega vojaka zahtevali priosebno in hitro delovanje, ker je sovražnik vedno znova napadal preko močvirij in gozdov, so nemške čete vrgle sovražnika nazaj. Tudi tu se je nemški vojak znova obnesel in je zadal sovražnik velike krvne izgube. Neka rensko-vestfalska pehotna divizja je v enem dnevu uničila 32 oklopnih kov tipa »T 34« in je zaplenila z razglim posegom dveh nemških četenikov 4 nepoškodovane oklopne. Učelniki so izpovedali, da je neka njihova četa dopolne trkrat menjala svojega poveljnika in se je krčila od 44 na 17 mož. Pred nekaj dnevi je ista četa, ki so jo medtem obnovili, izgubila razen 4 mož vse vojsake.

Evropski duh skupnosti v Rumuniji

Bukarešta, 28. marca. Glede na današnji položaj pišejo rumunski listi, da moreta biti Rumunija in rumunski narod prav tako kakor v svoj zgodovini prežeta z upanjem in se sama in v svojo resnično moč. Zgodovna sama je dokazala potrebo svobodne in neodvisne Rumunije za varnost Evrope. Rumunska država pa ne predstavlja zgradbe kakršnihkoli slučajnostnih primerov zgodovine ali ustvaritve kakšnih vlesil za zeleno mizo, temveč si je rumunski narod ustvaril svoj prostor na svetu vedno v boju in je s tem področju celne služil Evropi.

Kar nam v tej uri daje posebno moč, piše »Curentul«, je dejstvo, da je Rumunija zemlja Evrope in kulturnega sveta. To povezanost z evropsko usodo podčrtava tudi list »Viatza«, ki nadaljuje: »Onstran vseh današnjih skrbi stoji večnost naroda in trajnost njegovega življenja«.

Vihar, ki divja nad Evropo, izjavlja »Universul«, ni na zgodovinsko dokazanem smislu narodnega bistra rumunskega naroda ničesar izpremenil. Armada, v katero stavi država vsa svoja upanja, je na mestu. »Timpul« posebno podčrtava notranjo pripravljenost rumunskega naroda na največje žrtve.

Sovjetski pohlep po oblasti

Vichy, 27. marca. »Sovjetski pohlep po oblasti je v zadnjih dneh vedno bolj očiten, pravi neko uradno francosko mnenje, ki se opira tako na sovjetske kakor na neutralske glasove. Ta izjava pravi, da so poizkušali boljševiki zakriti svoj pohlep po oblasti v Evropi z različnimi ideološkimi in nazidi panslavističnimi prevezami. Dejansko pred boljševiško nevarnostjo ni več mogoče še nadalje zapirati oči«.

Badoglio sorcierna židovske častnike

Stockholm, 27. marca. Badoglijeva vlada je sklenila, da bo čimprej zopet sprejela v armado židovske častnike, ki so jih fašisti odslavili. To vest objavlja »Nva Dagligt Allehanda« po poročilu »United Pressa« iz Neaplja. Večje število častnikov je že znova dobilo svoje čine in se bo borilo ob strani zaveznikov.

Birba jugoslovanske begunske vlade s T. tom

Stockholm, 27. marca. Diplomatski sodelavec »Observerja« ugotavlja, da se pozajanja o sestavi nove jugoslovanske vlade precej vlečejo. Zaenkrat ni prišlo do nikakih dokončnih rezultatov. List piše: »Sedanj min predsednik Purit se zelo trudi, da bi ostal še begunske vlade. Med tem časom so tudi razni člani njegove vlade razvili v Londonu močno prepričanje, ki je zelo ugodna za Mihailoviča in ki sridlo napada Tita. Ne ta način si hočejo zagotoviti podporo britanskega tiska«.

Razočaranje v angleški javnosti

Stockholm 27. marca. Hitreje kakor običajno se bavi angleški tisk s Churchillovim govorom. Medtem ko si konservativni listi pri-

Vseh zaveden Slovenec bo podpisal narodno protikomunistično spomenico

...

Kdo je kriv

Če skušamo po primeru zlagane fraze o naprednosti analizirati nekaj nadaljnjih značilnih fraz, ki se jih je posluževala OF v svoji agitaciji za zavarovanje nepočenega ljudstva, naletimo takoj tudi na frazo o »prejšnji naši gnobilosti«, ki da je nujno iz zvala narodni odpor in ga stopnjevala v množični, revolucionarni ljudski pokret. Če bi to frazo trosili med ljudi samo komunisti, bi ji — razen demagoškega — ne pripisovali pomena. Toda zanimivo je, da so ji najbolj nasledili in jo vneto razširjali tudi tisti pristaši OF, ki prej nikdar niso bili komunisti, temveč so nasprotno pripadali vsem mogočim drugim strankam in skupinam, od katerih so mnoge nosile odgovornost za prejšnji naš razvoj. V tej zvezi lahko za hip prezmemo vse poklicne konjunkturiste in koristolovce, ki svojega prepričanja nikdar niso imeli, temveč so se pehali le za tem, kar jim je trenutno prinašalo največji osebni dobiček. Tu mislimo bolj na tiste rojake, ki so se nekoč trkali na prsa in s ponosom izjavljali, da so tega ali onega političnega prepričanja, ki pa so svoje nekdanje prepričanje zatajili, ko se je pojavila OF, in so strumno zajadrali v njene komunistične vode. Pri tem so se v opravičevanje svoje nedolžnosti in neznačajnosti pod vplivom komunistične agitacije najraje in najčiste sklicevali na »prejšnje gnile razmere«. Zato je treba o tem spregovoriti par stavkov.

Res je, pred vojno so bile pri nas v marsikaterem pogledu precej gnile razmere. Vprašanje pa je, ali je ta gnobilost izvala samo iz vodstva, ali pa je bila njuna posledica splošnega pomena, ki je zajemal tudi širše plasti naroda. Mislimo, da nam te druge domneve nič bolje ne potrjuje kakor okolnost, da so mnogi naši ljudje, zlasti med meščani, s tolikšno lahkovostjo svojega prepričanja in zatajili vso svojo preteklost, čim so prišli pod udar agitacije OF. Tu pa se postavlja načelno vprašanje morale vsakega posameznika, ki je za presojo družbene morale nedvomno temeljnega pomena.

Bolj ko danes opazujemo nekatere naše posameznike, ki so pred vojno brusili svoj jezik in vihteli kopja v tem ali onem političnem, samo ne v komunističnem smislu, pa so se kasneje brez pomislekov postavili v komunistično službo moramo nujno zaključiti, da gre v vseh teh primerih za uspešna dejanja, ki nam odkrivajo pomanjkanje najosnovnejše osebnosti morale. Čim več je takih primerov, tem bolj gnila in moralno pokvarjena je seveda tudi družba, v kateri takšne dvoživke žive. In prav razvoj OF nam je pokazal, da ni šlo le za osamljene primere takšne neznačajnosti pri nas, temveč, da je komunistično dejansko črpal svojo moč pod krinko OF prav v teh neznačajnih, moralno pokvarjenih, načelno breznačajnih dvoživkarskih tipih, ki pa se niso omejevali samo na »vrhne plasti« našega naroda, temveč so se rekrutirali prav iz vseh stanov, iz vseh poklicev in vseh slojev našega ljudstva. Ali so torej mogli biti naše prejšnje razmere kaj boljše kot gnile, če se je pa v uri prekušnje pojavilo vsepovsod toliko neznačajnih in moralno pokvarjenih ljudi, ki so s svojo nemoralno sprotno okuževali tisto, kar je bilo v njihovi okolici zdrava?

Zato je povsem napačno, ako ob upoštevanju teh dejstev zvrzamo kdo vso krivdo za naš razkroj v zadnjih treh letih samo na »prejšnje gnile razmere«, kakor da bi teh razmer ne bili v veliki meri sami zadržali s svojo splošno moralno dekadenco, ki so jo potem mnogi pod udarom duhovnega terorja OF stopnjevali do nesmisla. Samo tako si je namreč mogoče raz-

lagati, zakaj so se nekatere ljudje, ki so se nekoč ponašali s svojim ustaljenim političnim prepričanjem, od tedna do tedna, od meseca do meseca lovili za novimi političnimi prividi in se oprijemali novih »odrešilnih« naukov. Moralno trdni in značajni ljudje bi tega gotovo ne delali! Brez takšnih ljudi pa ni politične zrelosti — ne pri posameznikih, ne pri narodu. Če je torej toliko naših ljudi v tako usodnem trenutku odpovedalo, je to samo dokaz, da ti ljudje tudi včeraj niso bili zdravi in da so torej sami vsaj skrivaj »prejšnjih gnilih razmer«, v kolikor jih niso celo neposredno sami povzročili.

Iz teh globljih moralnih razlogov, ki ne zajemajo samo naše »vrhne plasti«, temveč se v precej enakomerno porazdeljeni obliki razširjajo na vse sloje našega naroda, smatramo tudi sklicevanje simpatizerjev OF na »prejšnje gnile razmere« za navadno in puhlo frazo, ki je bila demagoško vržena med ljudi, da bi jih presepla in pridobila za vse mogoče »radikalne« samovoljnosti, ki so jih v zakulisih pripravili slovenskemu narodu njegovi komunistični izkoreninjenici. Tudi v tej brezvestni špekulaciji komunističnega vodstva vidimo nov dokaz velike moralne dekadence, ker bi se sicer ne moglo zgoditi, da bi ljudje Kidričevca, Bačičevca in Kardeljevega kova nastopili kot »vodilna plaša«. Zdrave sile v narodu so proti njim sicer takoj reagirale, vendar je bilo ne zdravih na žalost še vedno dovolj, da so to zločinsko »vodstvo« vzdrževali.

Med takšne nezdružljive sile pa moramo nujno šteti zlasti tudi vse tiste, ki so se brez pomislekov in ugovorov pridružili in podredili komunistom, čeprav sami — kakor so zatrjevali — nikdar niso bili komunisti. Tu je mogoče samo dvojce: ali so bili komunisti že prej in so neznačajno in nemoralno svoje prepričanje prikrivali, ali pa so moralno že tako propadli, da so se svojemu prejšnjemu prepričanju gladko odpovedali in se na vrat na nos oprijeli novega »evangelija« iz rola koristolovstva. Oboje je dokaz njih moralne pokvarjenosti. Zato prav gotovo nič izmed njih nima pravice, da se v opravičevanje svojega uskočaja sklicuje na »prejšnje gnile razmere«, kajti jasno je, da brez moralno poštenih ljudi nobena družba ne more biti poštena.

Nepriistranski presojevalec zato ne bo pripisoval zla, ki je s komunistično revolucijo zajelo naš narod, samo »prejšnjim gnilim razmeram«, kakor bi to radi prikazali simpatizerji in agitatorji OF, temveč bo glavno odgovornost za ta naš razkroj iskal predvsem v našem moralnem razkroju, v nemoralnem političnem dvoživkarstvu in načelni breznačajnosti množice tistih, ki so zatajili vsa svoja čustva in prepričanja ter obračali plašč po vetru, kakor ga obračajo še danes.

Kako daleč smo že zavozili s svojo »narodno moralno«, nam naposled izpričuje okolnost, da se prav tista klika, ki pravi, da ruši »vse staro«, češ da je bilo »vse gnilo«, v tolikšni meri poslužuje najrazličnejših starih korifej, na katere nedvomno odpada velik del vse »prejšnje gnilobe«. Odveč bi bilo tu navajati imena saj jih čitavko že vrabci na strehi...

Mislimo torej, da bi najbolje storili vsi tisti, ki se zavzemajo za OF »zaradi prejšnje gnilobe« pri nas da bi šli nekoliko vase, se potrkali na prsa in skesano priznali: »Nostra culpa...«

Zdravi del našega naroda pa se prav ob teh spoznanjih zaveda, da nam je za našo obnovo po vojni potrebna predvsem — popolna moralna regeneracija — od glave do pete! A. S.

V južni Italiji ni večjih bojev

Pri Cassinu se bo moral sovražnik zaradi velikih izgub najprej odpočiti

Berlin, 27. marca. Hudi odpor nemških padalcev in grenadirjev je zahteval v dosedanjih bojih za Cassino tako velike angloameriške izgube, da sovražnik tudi dne 26. marca ni mogel nadaljevati napadov. Pri premeščanju in zbiranju svojih težkih zbitih bataljonov so zavezniški umaknili severnoameriške enote iz prvih bojnih črt, ker se proti Nemcem pri Cassinu lahko bore le najboljše čete, kakor izjavlja britanska poročevalska služba. Sovražnik se je v soboto in nedeljo omejil na delovanje posameznih izvidniških in udarnih skupin. Nemški padalci so zavrnili štiri take naskoke na neko južno zapadno od mesta. Na ostalem južnoitalijanskem bojišču razen obojestranskega topniškega motilnega ognja ni bilo nikakih večjih spopadov. V severnem odseku je izvidniška skupina poglala v zrak napadajoči sovražnikov oklopnik.

Tudi na nettunskem predmostju sta 25. in 26. marec razen živahnega obojestranskega izvidniškega in napadnega delovanja mirno potekala. Nemško topništvo je z zadetki v polno uničilo več sovražnikovih oklopnikov in je s strunjenim ognjem motilo nasprotnikov oskrbovalni promet. Daljnostne baterije so podnevi in ponoči obstreljevale sovražnikova izklesana področja Anzija in Nettuna. Imelo se dober uspeh in so prislile več ladij, da so zapustile svoja sidrišča. Nemško letalstvo je napadalo nettunsko področje, ki ga je nasprotnik prejšnje dni ob obalni cesti zamegnil. V noči na 26. marec so nemški grenadirji vdrli v sovražnikove postojanke in so se vrnili z ujetniki.

Berlin, 28. marca. Pri Cassinu je sovražnik, ki je pri zadnjih brezuspešnih napadih utrpel občutne izgube, obnovil dne 26. marca svoje napade. V vzhodnem delu mesta je uspelo nemškim padalskim lovem z drznimi sunki, deloma v ogroženem boju iz bližine, z zopetno osvojitvijo nekaterih za obrambo važnih hišnih blokov zboljati svoje postojanke. Pri tem so bile izgube sovražnika posebno velike. Indijska bojna skupina, ki je bila v zadnjem tednu obkoljena na vrhu 435 in katere obupni polkuzki izpada so se doslej izjavalili, je bila nadalje zožena in je prav tako utrpela občutne izgube. V noči na 26. marec je nemški udarni oddelek vrgele južno od Orsogne v zrak neko hišo, ki jo je zasedel sovražnik. Nasprotnikovi polkuzki prodora pri Greccio in na področju Ville Tommaso so se izjavalili z izgubami sovražnika.

Stockholm, 28. marca. Vsi angleški vojni dopisniki poročajo pod naslovom »Resnica o Cassinu«, da so izpodleteli zadnji veliki poizkusi Angloameričanov zavzeti

Cassino. »News Chronicle« poudarja, da se Nemci borijo s fanatičnim junaštvom in rajši umrejo kakor kapitulirajo, predvsem pa so te nemške čete dokazale, da ima letalsko bombardiranje presenetljivo majhen učinek na živce res dobrih vojakov. Namestu, da bi se predali, so zlezli Nemci iz svojih luknji in se borili s trodatovostjo, ki nas je, iskreno povedano, razočarala, piše dopisnik »Daily Herald«. Ujeti Nemci niso pokazali niti najmanjšega sledu tega, kar so prebili. Bili so odlično razporejeni in sami mladi in zvesti narodni socialisti. — »Exchange Telegraph« javlja iz glavnega stana generala Clarka: »Bitka za Cassino je bila udarec za zavezniške. To trezno dejstvo se nikakor ne zamočava ali olepšava. Prodor skozi nemško fronto ni uspel.

Letalski napad na Padovo

Rim, 28. marca. V nedeljo so angloameriški letalci že šestič bombardirali Padovo. Številne zažigalne in rušilne bombe najtežjih kalibrov so porušile tudi več znamenitih poslopij.

40.000 ljudi ob Vezuvu brez strehe

Bern, 27. marca. Zaradi Vezuvskega izbruha je po zadnjih vesteh iz južne Italije brez strehe že 40.000 ljudi. V nekaterih pasovih v Vezuviški okolici je prišel padati pepelnat dež. Pepel, ki se je dvigal do 3000 m visoko, se je pri padanju zmešal z vlagi v blatno zmes, ki povzroča prometne motnje in škodo. Čeprav se je izbruh Vezuva v zadnjih dneh zmanjšal, pepelnati dež še močno pada na zemljo. V okolici Pompejev je pepelnati pokrov visok do 2 metra tako, da močno ovira promet. Trenutno je Vezuv pokrit s snegom, zaradi česar imajo žareči tokovi lave svojevrstno rdečkasto barvo.

Izmenjava brzojav med Tojom in Bezejem

Tokio, 27. marca. Bese se je zahvalil Toju za čestitke o priliki prekoračenja indijske meje s posebno poslanico, v kateri pravi: »Skupno z japonskimi četami bomo uničili angloameriškega sovražnika. V imenu indijskega naroda in indijske narodne armade, ki se bori za uresničitev svoje samostojnosti, bi se rad zahvalil Vaši Ekselenci za vso pripravljenost cesarske japonske vlade, s katero nam pomaga. Trdno smo odločeni, da se bomo borili skupno s cesarskimi japonskimi četami, dokler ne bomo izvojevali končne zmage.«

Poziv domobrancem

Pozivajo se vsi prostovoljci, ki so bili dne 13. marca 1944 pregledani od zdravniške komisije, a še niso nastopili vojaške službe v Slov. domobranstvu, da se neizostavno javijo v Organizacijskem štabu Slov. domobranstva, Gledališka ulica 11, na dan 30. marca 1944. ob 9. uri zaradi nastopa vojaške službe.

Poveljstvo.

Pogreb padlih domobrancev

Kat. duhovniški odsek Org. štaba Sl. D. nam je poslal naslednje obvestilo: V ljubljanski vojni bolnišnici sta umrli domobranca Ivan Zabavnik in Janez Fabjan, ki sta bila pred nekaj dnevi težko ranjena v bojih s partizani. Domobranec Ivan Zabavnik, cand. jur., iz Ljubljane, Reška ul. 5, je umrl 26. t. m. in bo pogreb v sredo ob pol štiri h z 30. t. m. pri Sv. Križu, kjer počiva že njegov oče.

Domobranec Janez Fabjan, delavec, iz Preval, obč. Hinje, je umrl 27. t. m., pogreb pa bo v sredo ob 10 na pokopališču junakov na Ljubljanski grad-Orlov vrh. Žalni sprevod se bo razvil pod grajskimi šancami.

Ivanu in Janezu, ki sta Bogu in svojemu narodu žrtvovala najdražje, kar sta imela, življenji, naj sveti večna Luč. Blagor obema, ker sta zaradi Boga in z Bogom umrli!

Zimska pomoč

Domobranski stolnik g. Ronko Ivan je daroval namesto venca na grob pok. g. Ljubici Uršule 200 lir za Zimsko pomoč.

Vsi, ki ste zaprosili za podporo pri Zimski pomoči, pa imate svoje zaprosile v Nemčiji, ki vam ne pošiljajo nikakih prihrankov, sporočite takoj svoje in svoje ime na Zimsko pomoč.

Načrti za zaklonišča

Mestno poglavarstvo je pri urejevanju in pregledovanju načrtov ugotovilo, da manjka še več načrtov zaklonišč industrijskih, javnih in zasebnih zgradb. Zato pozivamo vse lastnike navedenih zgradb v obziru na širšem nevarnostnem okoliščju mesta Ljubljane, ki imajo zaklonišča že urejena, niso pa še oddali načrtov, naj jih takoj predložijo mestnemu zaščitenemu uradu v sobi št. 43, II. nadstopje kreslje v Lingarjevi ulici 1 z merilom 1 : 100, prav tako pa tudi situacijo z merilom 1 : 1000 v treh izvodih ter podatke zaklonišča na obrazcu B v dveh izvodih. Te načrte je treba predložiti tudi tedaj, če je bila pri izbiri prostora za zaklonišče ali pri zbilnem izhodu napravljena kakšna sprememba. Načrti so nujno potrebni zaradi službe pri odkrivanju ruševin in reševanju zasutih. Pri poslopijih, ki bi njih lastniki načrtov ne predložili, bo veljalo, da zaklonišče ni urejeno ter bo tamkaj mogoče začet z reševanjem delom šele v drugi vrsti. Zato opominjamo lastnike zgradb, naj načrte brez odlašanja takoj predložijo zaščitenemu uradu mestnega poglavarstva.

Obvestila

Slovenskega Rdečega križa

Prijava prenoščil za morebitne bombardirane. Ali ste popolnoma prepričani in brez skrbi, da pri morebitnem bombardiranju prav vi in vaša družina ne bo prizadeta, da ne bo bomba porušila vašega domovanja in da ne boste ostali brez strehe? Pomislite, kako zadovoljni boste, če vam bo vaš sorodnik, prijatelj, znanec, sosed — skratka vaš bližnji, ki ne bo prizadet, ponudil za nekaj časa zavetje pod svojo streho. Brez dvoma ne boste odklonili take ponudbe. Zato ste gotovo tudi vi pripravljeni, če vas samih ne bo nesreča zadela da pomorete nesrečnemu bližnjemu, da mu boste — pač po svojih močeh — nudili pomoč, zlasti ležišče. Da bo pa mogoče že vnaprej načrtno pripraviti zasilna bivališča, je potrebno, da pošljete takoj potrebne podatke Slovenskemu Rdečemu križu na tiskovnici, ki ste jo dobili z aprilskimi živilskimi nakazilnicami.

Dopisi za Mednarodni Rdeči križ. Vse one, ki dopisujejo po mednarodnih sporodilnicah (25 besed), opozarjamo, da je po želji Mednarodnega Rdečega križa dovoljeno tako dopisovanje v države, za katere gre pošta preko Ženeve, samo v nemščini, francoščini, angleščini ali italijanščini.

Zahvale. Slov. Rdečemu križu so darovali: V počastitev spomina blaznok. g. Lapajne Stefanijske g. Levničnik Albert in Karel 150 lir; rodbine Cocron in Drenin 200 lir v počastitev spomina blaznok. podpolkovnika Antona Jeunika; g. Tomšič Stane v počastitev spomina blaznok. g. Koritzky Vere 200 lir. Vsem iskrena hvala!

Kazni zaradi prestopkov zatajnih predpisov

Od 7. do 27. marca l. 1944 so bili kaznovani zaradi prekrškov zatajnih predpisov:

dr. Ahachi Viktor, Gledališka 7/I; Bavčar Franc, čevljarški mojster, Gubčeva 10; Lapajne Julijan, trgovec, Pučljjeva 26; Petkovšek Franc, kolarski mojster, Holzapfova 21; Slezko Josip, gostilničar, Sv. Petra c. 3; Vrhovnik Franc, gostilničar, Vodovodna 44; ing. Kham Lado, Verdivjeva 3/I; Popovič Drago, zasebnik, Kotarčeva 7; Petkovšek Franc, kolarski, Holzapfova 21; Kavčič Julka, trgovka, Miklošičeva 15; Henigman Ivan, major v p. Javorškova 4; Florjanc Antonija, posestnik, Topniška 14; Vrankar Marija, gostilničarka, Križarjeva 1; Marčič Elia, frizerka, Gajeva 6; Mizerit Dežberij, Baragova 9; Miloč Vladimir, gostilničar, Florjanska 33; Kršič Jurij, restavratore, Prešernova 54; Zakrjavec Angela, zasebnica, Gojzova 9; ing. Slokan Milan, Gospodarska 124; Dolničar Franc, mes. mojster, Poljanski nasip 10; Branik Ana, zasebnica, Gradaška 51; Vihar Silva, gostilničarka, Rožna dolina, Cesta VII. štev. 11; Pevec Božena, trgovka, Medvedova 12; Pezdek Milena, Smoletova 6; ing. Razpotič Anton, Medvedova 1a; Mohar Marija, silvilja, Novi trg 4; Oblak Pavel, hišnik, Verdjeva 3; Križ Marija, gospodinja, Gregorčičeva 17 c/I; Pavlin Vanda, gospodinja, Gregorčičeva 17 c/II; Marinkšek Ivana, gospodinja, Obrtniška 6; Rus Anton, posestnik, Ločniškarjeva 4.

Od dne do dne se večajo potrebe. Darujte zato čimprej za Zimsko pomoč!

Nakazovanje bolniških dodatkov za april

Bolnikom, ki so po predloženih zdravniških spricvalih upravičeni dobivati posebne dodatke racionalnih živil, bo bolniški odsek mestnega preskrbovalnega urada delil bolniška nakazila za mesec april vsako dopoldne od 8 do 11.45 samo v pritličju Turjaške palače v Križankah, Gosposka ulica 15, po naslednjem razporedu:

Od 1. do 8. aprila samo bolnikom, ki imajo pravico tudi za meso, tako da pridejo na vrsto v soboto 1. aprila bolniki z začetnicami A do D, v ponedeljek, dne 3. aprila, bolniki z začetnicami E do J, v torek 4. aprila bolniki z začetnicami K, v sredo 5. aprila bolniki z začetnicami L do N, v četrtek 6. aprila bolniki z začetnicami O in P, v petek 7. aprila bolniki z začetnicami R do T in v soboto 8. aprila bolniki z začetnicami U do Z.

Od 11. do 19. aprila drugim bolnikom, tako da pridejo na vrsto v torek 11. aprila bolniki z začetnicami A do C, v sredo, dne 12. aprila, bolniki z začetnicami D do H, v četrtek 13. aprila bolniki z začetnicami I do K, v petek 14. aprila bolniki z začetnicami L do N, v soboto 15. aprila bolniki z začetnicami O in P, v ponedeljek, dne 17. aprila, bolniki z začetnicami R in S, v torek 18. aprila bolniki z začetnicami T do U in v sredo 19. aprila bolniki z začetnicami V do Z.

Od 20. do 28. aprila bo bolniški odsek delil nakazila za sladkor za dojenčke in bolnike, toda le na podlagi predloženih zdravniških spricval, tako da pridejo na vrsto v četrtek 20. aprila bolniki z začetnicami A do C, v petek 21. aprila bolniki

z začetnicami D do H, v soboto 22. aprila bolniki z začetnicami I do K, v ponedeljek 24. aprila bolniki z začetnicami L do N, v torek 25. aprila bolniki z začetnicami O in P, v sredo 26. aprila bolniki z začetnicami R in S, v četrtek 27. aprila bolniki z začetnicami T do U in v petek 28. aprila bolniki z začetnicami V do Z.

Zdravstveni zavodi, ki so upravičeni dobivati posebne bolniške dodatke, naj pošljejo po nakazila od 1. do 10. aprila popoldne.

Bolnike, ki dobivajo dodatke mesa, opozarjamo, naj s seboj prinese živilsko nakaznico za mesec april z neodrezano na ročnico in odrezki za meso. Kdor ne predloži teh odrezkov, ne dobi bolniškega nakazila za meso. Zdravniška spricvala za pridobitev bolniškega nakazila je treba predložiti mestnemu fizikatu od 1. do 20. v mesecu.

Vsi upravičenci, ki po predloženem zdravniškem spricvalu dobe prvi bolniški nakazilo, naj se z njim zgleda na Prevodu, Novi trg 4, II. zaradi potrditve trgovca.

Bolniški odsek bo bolniška nakazila delil strogo po tem razporedu. Vse upravičence za bolniška nakazila pa opominjamo, naj pazijo na odrezke bolniških nakazil, da jih ne izgube, ker se zelo radi odtrgajo.

Glave bolniških nakazil, ki so bila izdana meseca marca, naj upravičenci hranijo, ker bodo na ta nakazila meseca aprila nakazana jabolka za bolnike ter bodo upravičenci o tem o pravem času obveščeni.

Gospodarstvo

Ustanovitev delovnega odbora za nemško zunanjo trgovino

Nemški državni gospodarski minister je odredil ustanovitev delovnega odbora za zunanjo trgovino in je imenoval tudi člane tega odbora iz vrst predstavnikov industrije in trgovine. Vodstvo odbora je poveril posebnemu pooblaščenca za vprašanje zunanje gospodarstva v državni skupini za industrijo Hansu Cronu. Odbor se je te dni sestel k prvemu zasedanju.

Ob tej priliki je državni minister Funk sprejel člane odbora. V daljšem nagovoru je minister Funk poudaril potrebo osebne iniciative in zasebne gospodarske odgovornosti v zunanji trgovini in potrebo storitvenega tekmovanja med podjetji. Ta načela je treba vedno spraviti v sklad s potrebami dirganega gospodarstva. Izkušnje v sedanjih vojni so pokazale, da se nemška podjetja niso samo v disciplini podredila državnim ukrepom, temveč so tudi dala novemu razvoju znatne impulze. Te dobre izkušnje so dale povod, da je država izročila gospodarskim organizacijam znaten del nalog iz področja dirganega gospodarstva. Te naloge vršijo sedaj organizacije pod lastno odgovornostjo. Državno vodstvo je pri svojih ukrepih vedno upoštevalo, da se mora nova ureditev političnega in socialnega življenja po vojni in obnova gospodarstva izvesti po načelih zasebne lastnine, podjetniške odgovornosti in izbire najspodbudnejših in podlagi storitvenega tekmovanja. V zunanji trgovini bo potrebna postopna likvidacija po vojni narekovanih ukrepov, ki so bili izdani za dirganje in reguliranje zunanje trgovine. Ta likvidacija bo šla v smeri bolj svobodnega razvoja blagovne izmenjave. Sedanjih trgovinskih političnih položajev poročito zahteva naglo odločitev in poznavanje gospodarskih možnosti, zato je aktivno sodelovanje osebnosti iz prakse pri pripravi za zunanjo trgovinsko pogajanja in pri pogajanjih samih nujno potrebno.

GOSPODARSKE VESTI

Razdelitev aktiv in pasiv bivših jugoslovanskih državnih zavodov. Iz Zagreba poročajo, da je hrvatski »Službeni list« te dni objavil besedilo sporazuma, ki je bil že lani v septembru sklenjen med Nemčijo, Hrvaško, Italijo, Bolgarijo in Madžarsko glede likvidacije bivše jugoslovanske Državne hipotekarne banke, Privilegirane agrarne banke, Obrtne banke kraljevine Jugoslavije in Poštne hranilnice. Aktiv in pasiva teh štirih zavodov se razdelje med posamezne države. Vsaka nasledstvena država prevzame aktiv, ki so na njenem področju ali se lahko z njenega področja najlažje upravljajo ali realizirajo. Isto velja za pasiva. Razdelitev aktiv in pasiv se mora izvršiti tako, da ne bodo med nasledstvenimi državami ostale ali nastale nobene meddržavne obveznosti. Pri aktivih je v glavnem merodajen sedež glavnega dolžnika, pri pasivah pa sedež ali stanovanje upnika. Če obstaja jamstvo v obliki hipoteke, tedaj je po pravilu merodajno, kje leži dolžna nepremičnina. Da se doseže čimprej razdelitev aktiv in pasiv, se terjatve in obveznosti zavodov nasproti bivši jugoslovanski državi po možnosti kompenzirajo.

Nemško-švicarska gospodarska pogodba podaljšana. Že nekaj časa se je vodila v Bernu pogajanja za podaljšanje nemško-švicarske gospodarske pogodbe. Ta pogajanja so bila zaključena 24. marca t. l. Nemško-švicarska kilirinska pogodba od 9. avgusta 1940. je bila na dosedanja podlagi podaljšana do 30. junija 1944. Istočasno se so zastopniki dogovorili o ureditvi blagovne prometa med Nemčijo in Švico do 30. junija t. l.

Anglija bo ponovno zvišala maksimalni dopustni obrok bankovcev. V teku vojne je Angleška banka od časa do časa zaprosila za povišanje zneska maksimalnega obtoka bankovcev, in sicer v zneskih po 50 milijonov funtov. Povprečno so na leto zvišali to mejo za 150 milijonov funtov. Sedaj pa napovedujejo, da bo Angleška banka prejela enkratno dovoljenje za povišanje v obsegu 300 milijonov funtov, da bo imela v svoji denarni politiki večjo elastičnost in da ne bo treba tako pogosto sklepati o nadaljnjem povišanju.

Kastore oddaje ameriškega zlata. Združene države so v preteklem mesecu zabeležile doslej največjo oddajo zlata v inozemstvo. Otok zlata iz Zedinjenih držav se je pričel v jeseni 1941. Takrat je ameriški zlati zaklad dosegel najvišje stanje. 22.796 milijonov dolarjev. Od tedaj se je zmanjšal za 1054 milijonov dolarjev ali za 5% in je znašal ob koncu februarja 21.712 milijonov dolarjev. V resnici je bil otok zlata v inozemstvo večji kakor 1054 milijonov dolarjev, ker je ameriški zaklad-

ni urad v tem času odkupil še za 211 milijonov dolarjev zlata iz ameriške domače proizvodnje. Značilno je v zadnjem času naraščanje oddaj zlata v inozemstvo. V letu 1941 je znašal otok zlata iz Zedinjenih držav le 93 milijonov dolarjev in tudi naslednje leto je za 138 milijonov. Lani pa je ta oddaja zlata v inozemstvo dosegla 764 milijonov dolarjev in letos v dveh mesecih 300 milijonov dolarjev. Samo v februarju je znašal otok zlata 200 milijonov dolarjev.

Obnova zemljiških knjig

Znani vojni dogodki na Dolenskem so povzročili huda razdejavanja po tamošnjih zemljiških knjigah in katastralnih uradih. Škoda je žal ponekod zelo občutna, ker je za številne katastralne občine izginila vsaka sled o lastninskih listinah. V nekaterih primerih so se tudi katastralne mape dočela porazgubiti ali pa so bile uničene. V sedanjem položaju bi bilo naravno nemogoče izvesti kakšne postopke v svrhu vzpostavitve uničenih zemljiških knjig ali katastralnih map in morajo tako tudi mnogi in važni spisi o prenosu lastninske pravice najrazličnejše vrste v veliko škodo javnih in zasebnih interesov ter zavarovanja lastninske pravice same ostati omejeni. Kjer je bilo tako razdejano temeljito in so bile hkrati tudi vasi opustošene, se je prebivalstvo razbežalo, se položaj gotovo tudi po vojni ne bo dal zlahka rešiti. Tem večjo vrednost imajo vse zemljiško-knjižne ali katastralne listine, ki jih morejo predložiti zasebne ali pravne osebe, zlasti, če morejo take listine glede na pazljivost in natančnost, s katero so bile sestavljene, veljati kot zanesljive.

Velike važnosti je v tem pogledu katastri in zemljiškoknjižni arhiv družbe »Emona«, ki je že svoj čas s posebno skrbnostjo dala napraviti vse katastrske mape onih katastralnih občin, kjer so se nahajali preseljeni, kakor tudi zelo številne zemljiškoknjižne izvlečke. Z največjo pazljivostjo pripravljene kopije je družba že na samem terenu dala pregledati in s fotografskimi posnetki razmnožiti. Teh map je na številu nič manj ko 600 (nanašajo se približno na 50 katastralnih občin) in podajajo popolno sliko za posamezne občine, kajti »Emona« se ni omejevala na reprodukcijo le tistih map, ki so zanjo važne, ampak je želela imeti pri roki izbrano in kolikor mogoče popolno gradivo velike in splošne koristnosti.

Znana nam je, da so naše oblasti, ki si prizadevajo po vojnih dogodkih nastalo škodo, kolikor je pač mogoče, odpraviti ali omiliti, vse potrebno ukrenile, da se že sedaj prekoprta cela vrsta katastralnih map ob uporabi arhiva družbe »Emona«, ki ga je v lastnih uradnih prostorih dala na razpolago. Gre pri tem doslej za vseh 35 katastralnih občin, ki spadajo pod katastrski urad v Kočevju. To v prostorih »Emona« in z uporabo njenih arhivov započeto delo se marljivo nadaljuje in moramo samo izraziti željo, naj bi se tudi od drugih strani, na podlagi enako točno sestavljenih listin, dalo na razpolago gradivo, potrebno za vzpostavitev reda na tem za gospodarsko življenje v naši deželi tako važnem področju.

†
Za vedno nas je zapustil naš dragi sorodnik, gospod

dr. Anton Breznik

gimn. ravnatelj in jezikoslovec
Na njegovi zadnji poti ga bomo spremili v sredo ob 4. popoldne z Zal.

Preostimo tihega sožalja.

Rodb

Kronika

* Führer — častni boter desetemu otroku. V občini St. Stefan pri Leobnu je bil 19. marca krščen deseti otrok zakonca Karnerjev. Otroku je bil za častnega botra sam Führer velikomestnega Reicha, katerega je zastopal inž. Hilscher.

* 2000 mrtvih zaradi izbruhu Vezuva. Po vesteh, ki prihajajo iz južne Italije, je zahteval dosežani izbruh Vezuva okrog 2000 človeških žrtev.

* Šest smrtnih žrtev snežnega viharja. Skupina, ki je šla šest mladih smučarjev, se je te dni hotela povzpeti s Steyerlinga proti Kaberski koči. Na poti je mlade smučarje zalotila snežna vihar. Vodja skupine se je skušal prebiti do planinske kočice, da bi organiziral pomoč za svoje tovaršice. Navzlic temu je pet mladih smučarjev zaradi izčrpanosti obležalo mrtvih v snegu, pozneje pa je umrl še šesti tovaršar zaradi napornega odkopavanja njihovih trupel.

* Turški princ — žrtve terorističnega napada. V Sofiji je bil ubit pri enem zadnjih napadov strahovalnih bombnikov turški princ Abdul Hamid, sin znanega sultana Abdula Hamida. Naključje je hotelo, da je bil princ ubit ravno na svoj 57. rojstni dan.

* Smrt znanega dunajskega advokata. V dunajski bolnišnici je umrl dr. Vincenc Babbenlechner, eden najuglednejših in najbolj znanih dunajskih advokatov. Pokojnik se obvladal v govoru in pisavi deset jezikov ter je čakal 81 let.

* Priznanje zaslužnemu gledališkemu umetniku. Bivši ravnatelj dunajskega Burgtheatra dvorni svetnik Hugo Thimig je bil v priznanje zaslug za gledališko umetnost na Dunaju imenovan za častnega člana dunajskega društva za proučevanje gledališke umetnosti.

* Velikonočne počitnice v italijanskih kolah. Italijansko prosvetno ministrstvo je izdalo odlok, po katerem se bodo velikonočne počitnice na italijanskih solah začele dne 6. končale pa dne 10. aprila.

* Nov tednik. V Milanu je izšla pred kratkim prva številka novega tednika s politično literarno vsebino časopis se zavzema za solidarnost evropskih narodov.

Iz Ljubljane

* Novi grobovi. Po kratki bolezni je preminil podžupnik kulturnih in gledaliških zadev v pokolu g. Matija Vilič. Zapuščata poprogo Antonijo in drugo sorodstvo. K večjemu počitku bodo pokojnika spremili v sredo ob pol 15. iz kapele sv. Frančiška na Zalah na pokopališču k Sv. Križu. — V častitljivi starosti 85 let je umrla ga. Frančiška Erženova, po rodu Kravosova. Za njo zalujejo sinova dr. Anton in France, hčerki Zorka in Marica ter številno drugo sorodstvo. Na zadnji poti bodo rajno spremili v sredo ob 14. iz kapele sv. Jožefa na Zalah na pokopališču k Sv. Križu. — V cvetu mladosti je za vedno zapustila svoje go. Vlasta Gmajnarjeva. Za njo zalujejo starši, brat Boris in drugo sorodstvo. Pogreb ljubljene hčerke in sestre bo v četrtek ob 14. iz kapele sv. Nikolaja na Zalah k Sv. Križu. — Pokojnim naj bo ohranjen blag spomin, užaloščenim svojcem pa izrekom odkritostno sožalje!

* Richard Wagner: Uvertura opere »Tannhäuser«. To nedvomno najznamenitejša in najslavnejša Wagnerjeva orkestralno delo je pri vsaj vsi kleni simfonični orkestri pravdo čudo na polju glasbene slikanja in močnejšega romantičnega nastopanja. Za svoje dobo pomeni vsakega smel napredek v instrumentaciji. Učinkoviti kontrast zbora spokornih romarjev nasproti poltenemu motivu Venera, zanos vitezevega himna ljubezni, neodoljivo stopnjevanje korala romarjev, ki ga opletajo violine — vse to se spaja v nepozabno barvito sliko v tonih. Ta umetniška bo otvorila VII. simfonični koncert, ki bo pod vodstvom dirigenta Draga Sibanca v veliki univ. dvorani dne 3. aprila ob 19. uri. »Tannhäuser« bo sledil »Čar Velikega petk«. ki tvori višek Wagnerjeve opere Parsifal. Prvi del koncerta bodo zaključile zanimivo zgrajene Tomčeve Variacije na pesem »O knezu Marku«. Drugi del koncerta pa bo tvorila ena najmočnejših del slovenske simfonične literature, pestro barvita orientalska suita »Scherzade« skladatelja Nikolaja Rimskega-Korsakova. Predprodaja vstopnic bo od danes dalje v knjigarni »Glasbene Matice«.

* Skofijska dobrodelna pisarna v Ljubljani sporoča: Delitev rednih mesečnih podpor za mesec april se bo vršila v sledečem redu: v četrtek 30. marca in petek 31. marca za diške akademike in

zavode. V soboto 1. aprila za ostale redne podpirance in sicer od črke A do J; v ponedeljek 3. aprila od črke K do O; v torek 4. aprila od črke P do Z. Prosim vse, da se držite točno tega zaporedja.

* Pogreb prelat dr. Antona Breznika bo danes ob 16. uri (ob štirih) v Zal. Prvotno objavljeni čas torej ne velja.

* Maša žadna: za pokojno Micko Vidmarjevo se bo brala v trnovski farni cerkvi v soboto 1. IV. ob 7. zjutraj.

* Črnogorci in Srbi, ki se nahajajo na potovanju iz italijanskih taborišč v domovino, obvešča tukajšnji hrvaški konzulat, da jim izdaja na veljavne potne dozvole, da jim izdaja na veljavne potne dozvole, da jim izdaja na veljavne potne dozvole.

OKH, takoj in brezplačno tranzitno vizume za potovanje preko hrvaškega ozemlja, t. j. od Savskega Marofa do Kotora oz. do Zemuna drž. meja.

Slovenske knjige

naj v čim večji meri postanejo last vsakega naroda. Temu kaže odzivi tudi vodstvo Zimske pomoči, ki bo v svoji knjižni tomboli darovalo slovenskemu ljudstvu nekaj najbolj izbranih knjig slovenskega slovstva. Jurčič, Gregorčič, Tavcar, Prepelj, Matičič, Meško, Velikonja, Simčič, Balantič itd. so imena, ki so dovolj zgovorna. Zato vsi kupujte tablice za knjižno tombolo Zimske pomoči.

* Dve šolski produkciji gojenecv šole Glasbene Matice bosta v prihodnjih dneh in sicer se vrši v produkciji v soboto 1. aprila. VI. pa v torek dne 4. aprila t. l. vselej ob 18 uri v mali filharmonični dvorani. Na V produkciji bodo nastopili gojenci klavirskega oddelka ter oddelka za violino in rog; na VI. pa gojenci klavirskega in violinskega oddelka, oddelka za solopetje in za flavto. Podrobnosti sporo bomo javili, spored sam se dobi od danes naprej v knjigarni Glasbene Matice.

* Hubadova pevka župa prosi vse ljubljanske pevce, da se udeležijo danes ob 16. uri pogreba slavista dr. Antona Breznika in mu zapoje v slovo. Pogreb bo v Zal.

* Nešreče. Na cesti je padla in si zlomila desno nogo 73 letna vdova Marija Schweigerjeva iz Ljubljane, 59 letna žena mizarja Marija Ferberjarjeva iz Šmarja se je pri padcu potolčila po glavi. Z burkljami jo je dobila po glavi 34 letna služkinja Frančiška Seškova iz Skofije. 7 letni sin kolarja Mihael Zibelnik iz Ljubljane si je poškodoval levo nogo. Po stopnicah je padel in si zlomil levo nogo poklicni gasilec Ivan Kerč iz Ljubljane. Neznani popadljiv pes je ugriznil v desno nogo 63 letno delavko Urško Jakličevico iz Želme. 18 letni delavec Viktor Pogačnik iz Ljubljane si je pri delu poškodoval levo nogo. 15 letni sin gostilničarke iz Polja Anton Hladnik si je pri padcu zlomil levo. Ponesrečenci se zdravijo v ljubljanski splošni bolnišnici.

* »DOLOREX« tablete se priporočajo pri glavobolu, migreni, zobobolu in gripi. Tudi pri trganju in revmatizmu Vam olajšajo bolečine »Dolorex« v vseh lekarnah.

S štajerskega

Vojna za zmago nemškega socializma. V četrtek 23. marca je bilo v Mariboru veliko zborovanje obratovodij in voditeljev udarnih oddelkov iz spodnještajerskih podjetij. Polkovnik Westphal se je udeležil zborovanja kot predstavnik štajerskega Heimathunda in države, govorila pa sta zvezni vodja Steindl in njegov tovariš Hackl. Slednji je obravnaval vprašanje povečanja dela v spodnještajerskih obratih v najbližji bodočnosti. Poudaril je s ponosom da štajersko delavstvo prav pojmuje svoje naloge in priprave k poseganju za zmago Zvezni vodja je obrazložil politični položaj in globlji pomen sedanjega vojne. S poveljmi besedami je omenil delovno fronto spodnještajerske dežele, ki tvori s svojo vero v zmago in svojim delom prispevek k celokupnim smotom nemškega Reicha. Zborovalci so se poslovihi z obljubo, da bodo z vsemi silami postavili svoje moč za zmago v sedanjem spopadu.

* Skrb za vojake v Celju. Celjanke pridno skrbje za nemške ranjence v Celju kar so dokazali že nešteti obiski v celjskih bolnišnicah ter obdarujevanje ranjenih vojakov. Največje zasluge za nego vojaških ranjencev si je pridobila Greta Kovčecova, ki stalno skrbi za to, da imajo ranjenici na razpolago dovolj zbiranih knjig, papirja za pisanje ter igralnih kart. Pod vodstvom Kovčecove je bilo doslej razdeljenih med ranjene vojakove 15.747 knjig, 6020 knjig, 2583 cigarete, 3440 parov copat in 723 sprehajalnih palic.

* Tečaj za otroške vrtničarice. V Ptujtu so imele otroške vrtničarice ptujškega okrožja poučen tečaj, katerega je vodila strokov-

njakinja Landscheggova. V tečaju so dobile voditeljice otroških vrtcev in krožkov napotke za delo v prihodnjih mesecih. Posebno važnost polagajo na to, da se morajo zbrati v otroških krožkih in vrtcih otroci tudi iz najoddaljenejših krajev, da se na ta način vzgajajo za skupne cilje.

* Odlikovanja. Z železnim križcem 1. razreda je bil odlikovan vojak Franc Kokolič iz celjskega okrožja. Odlikovanje železnega križa 2. razreda pa sta prejela deseterica Friderik Padešnik in Franc Sivec iz Slovenske Bistrice.

* Smrt v Omureku. Po dolgi bolezni je umrl v Omureku vodja ondotne opekarnice Janez Pruč. Mož je bil 24 let na čelu podjetja, ki se je po njegovih zaslugah razvilo v velik obrat.

* Nešreče in nezgode. 43letnemu ključavničarju Andreju Mencingerju iz Račja je padel na nogo težak kos železa in mu zmečkal več prstov. — Z lestve je padel 41letni Dominik Preskar, ki si je pri padcu zlomil nogo. Oba se zdravita v mariborski bolnišnici.

Z Gorenjskega

Delovanje Rdečega križa na Gorenjskem. V Radovljici so ustanovili podružnico Rdečega križa, ki je prevzela tudi del reševalne postaje. Ta ustanova razpolaga trenutno s tremi reševalnimi avtomobili z odgovarjajočim številom strežnega osebja. Rdeči križ v Radovljici je doslej opravil 567 voženj na katerih je prejeljal bolnike deloma na Gornik deloma pa v Celovec.

* Predavanje s skiptičnimi slikami. V prostorih kranjskega učiteljskega je bilo pred kratkim predavanje s skiptičnimi slikami, ki so pojasnjevale uporabo delovnih moči v Bolgariji. Predaval je dvorni svetnik direktor Josef Breit, ki je pokazal nad 130 zanimivih posnetkov. Predavatelju se je za izvajanje zahvalil višji voditelj Hitlerjeve mladine dr. Koschier.

* O turkih na Koroškem je govoril v torek 28. marca v Celovcu Karol Fritz. Predavatelj je podčrtaval turške navale na koroške dežele in zgodovinske nauke, ki sledijo iz obrambe Korošcev proti tujim vojaškim napadom.

* Nešreče. 4 letna hčerka kovaškega pomočnika Marija Krofičeva iz okolice Celovca si je pri igri zlomila nogo ter so jo morali oddati v celovško bolnišnico. Prav tako si je zlomila nogo 65 letna upokojenka Marija Pipenbacherjeva, kateri se je spodrsnilo, ko je šla po vodo. Tudi ona si je zlomila desno nogo v zgornjem delu. Zdravi se v celovški bolnišnici.

Iz Trsta

* Škedenjski župnik mons. Macarol upokojen. Na Škedenju deluje že več desetletij župnik mons. Josip Macarol. Nedavno je slovesno obhajal svojo zlato mašo, o čemer smo tedaj izbrano poročali. Ker je izpolnil starost 76 let, je bil upokojen. Škedenjski župljani želijo mons. Macarolu še dolgo, dolgo vrsto let zdravja.

* Delovniška imenovanja v tržaški škofiji. Za vikarja v župni cerkvi sv. Vincenca P. v Trstu je bil imenovan Ivan Tapažin. Za predavatelja in profesorja v prskem sementiški je bil postavljen Ivan Soffici. Vikar Tulij Delconte iz Pirana je bil premeščen za vikarja v Buje. Vikar Angel Bona iz Postojne je bil premeščen za vikarja v Portle.

* Razdeljevanje suhega sočiva. Prehranjevalno ravnanje opozarja vse potrošnike, tržaške in miljske občine, da se z 22. marcem prične razdeljevanje suhega sočiva. Na osebo pride 500 gramov fižola in 500 gramov graha.

* Razstava znane slikarice. V Michelazijevi umetniški galeriji v Trstu je bila otvorjena razstava slik znane slikarice Frida de Reya-Giordani, ki obravnava v svojih umetninah predvsem študije otrok in cvetk.

* Mrtvaški zvon. Dne 25. marca so umrli med drugimi v Trstu: 77 letna Ana Pertot, 81 letni Ivan Pipan, 85 letni Henrik Stante, 62 letni Guido Guštin, 74 letna Elizabeta Baucan-Hribar, 71 letna Frančiška Barison vdova Micol in 88 letni Anton Benčina.

* Ponesrečenec. 16 letni mehanik Avrelj Kačič iz Ulice Malih zvonov 135 je prišel med dva avtomobila in je obležal s poškodbami na ramah in rokah 45letna Milena Ziberna se je zatekla v tržaško bolnišnico zaradi številnih poškodb, ki jih je prizadela v prepiru Amalija Vercan. 22letna Emilija Ban iz Proseka si je pri padcu zlomila levo nogo. 64letna gospodinja Hema Gabers iz ulice Pavla Diaxana 4 si je poškodovala pri padcu desno stegno. 49letna postrežnica Cesarina Loschiodo je padla v obratu Sv. Marka in dobila razne poškodbe. 13letni učenec Marino Bozi in 12letni Alojz Falzane sta našla izstrelki ki je eksplozija imela poškod-

be po obrazu in rokah. Slična nezgoda je doletela 11letnega Stanka Čendaka iz Geloviove. Ima poškodbe na levici. V ulici Cassala 13 se je pripetil razburljiv dogodek. Nastal je družinski prepir, pri katerem je 22letna Amalija K. namatila svojega 24letnega moža Serafina, ki se je zatekel v bolnišnico z ranami po glavi in vratu. Drobce železa je ranih desno oko 33letnemu Emilu Zahariji, ki je bil zaposlen v neki mehanični delavnici. Avto je povozil na Opčinah 67letnega delavca Antona Germana, ki ima več poškodb. Slična nezgoda je doletela 46letnega mesarja Alfonza Grassia. Vsi ponesrečenci se zdravijo v tržaški bolnišnici.

* Zaplenjena živila. Organi tržaške prefektore so ogradili državnemu tožilcu Avgustu Semula iz Tržača, ker je nameraval prodati večjo količino rib po pretirani ceni. Veroniko Umar iz škedenjske ulice Boli kruh 102, ker je prodajala bel kruh po pretirani ceni, nadalje Dioniro Cavalli iz škedenjske ulice slatnega prestopka in poslovojni trgovine delavskih zadrug Marija Črčila, ker je strl razna živila.

* Okradena koža je stala v vrsti za reševanje. Gospodinja Bijanka Morosi iz Soninovega drevoreda 39 je šla te dni kupovat zelenjavo v pokrito mestno tržnico v Carduccijski ulici. Stala je v vrsti z drugimi (zasiromi) gospodinjami in čakala. Ko je hotela plačati kupljeno zelenjavo, se opazila, da ji je izginila iz žepa denarnica, v kateri je bilo nekaj denarja razen tega tudi moževa tobakna nakaznica.

Iz Gorice

* Rdeči križ za priseljence in žrtve letalskih napadov. Tudi goriški pokrajinski odbor Rdečega križa je pričel svoje delovanje v prid priselencem in ranjencem, ki so postali žrtve sovražnega letalskega napada. Svojo bolnišnico je otvoril in uredil v prostorih Notredamskega samostana v ulici Sv. Klare. Tukaj se zdravi okoli 30 oseb. Te dni sta poselila prestore notredamske bolnišnice goriški prefekt in nemški svetovalec, ki sta se delj časa razgovarjala z bolniki. Zaskrat je prostora za 25 do 30 bolnikov in ranjencev, vendar bodo pridobljeni še novi prostori, tako da bo lahko v njih do 80 ranjencev.

* Goriški nadškof k žitnemu natečaju. V zvezi z žitnim natečajem je naslovil goriški nadškof monsr. Margotti na duhovščino in vernike goriške nadškofije posebno pastirsko pismo, ki ga zaključuje s sledečo mislijo: Razlogi naravnega in nadnaravnega reda ne manjkajo za izpolnjevanje socialne in domoljubne ljubezni. Mi zaupamo našim sorojčkom in umevanju poljedelcev, ki so danes pozvani, da sodelujejo pri plemenitem poslanstvu za osvoboditev Italije od zelo težke preobremenitve, t. j. prehranjevalne krize. Božji blagoslov naj zajame in posveti vse duhovnike, vse družine poljskih delavcev ter naše plodne njive.

* Ljudsko gibanje. Dne 22. marca so bili v Gorici 2 rojstva, 3 smrtni primeri in 1 poroka.

* Smrtna kosa. Te dni so umrli v Gorici 68letni Franc Vizinč, 23letni mehanik Franc Persolja 31letni delavec Josip Persolja, 40letna gospodinja Pavlina Krpan Keber, 20letni Jordan Selavnik, 64letni Anton Vendramin, 32letni vojak Herbert Hilscher, 23letni šofer Bruno Urdan, 12letni Ivan Zavadič, 57letni kmetovalec Josip Fornazarič, 14letni poljski delavec Leopold Tomažič, 16letna šivilja Ana Blažič, 76letni kmetovalec Franc Marušič, 14letni Josip Šnigoj, 44letni čevljar Leopold Klančič, 69letna kmetica Kristina Spacapan, 36letna gospodinja Jospina Klančič, 31letna gospodinja Marija Klančič, 70letna Jospina Marušič, 26letni učitelj Bons Peikan, 4letni Peter Kostič, 62letni mizar Ivan Deipin, 67letna Alojzija Tabaj, 73letna gospodinja Angela Černe, vd. Riavec in Franc Perdec.

* Poročila so se te dni v Gorici Rihard Leban in Anzelma Pregelj, mehanik Karol Kucel in gospodinja Jospina Go, pomorski Rinaldo Jakonič in uradnica Nerina Minelli, upokojeni časnik Umberto Fabroni in gospodinja Ivanka Vončina.

* Vojaška godba v goriškem parku. Nemška vojaška godba je igrala preteklo nedeljo od 11 do 12 v goriškem mestnem parku ob Verdijevem Korzu.

* Mrtev pod solkanskim mostom. Med igro so našli dečki v bližini solkanskega mostu truplo nekoga moškega, ki je bil že v razkroju. Verjetno gre za Cirila Vončina. Na truplu ni bilo nobenih znakov nasilja. Preučili so ga v mrtvašnici solkanskega nekonašča.

* Nenavaden dogodek v Vrtojbi. Goriški industrijer Marij Tacchino je bil po opravihi v Vrtojbi in je pustil svoj avto na cesti. Ko se je čez nekaj minut vrnil, ni bilo več avtomobila. Trije zločinci so se bili z njim odneli.

* Ilkare. Še metaljki in opice se mu posmehujejo. Delo je nastalo okrog leta 1791, ko je moral Mozart pripraviti za dvorne ples večje število plesnih skladb. Za nuj se zložil originalno partituro k zabavni igri psevdoklasičnega značaja. Delo se je pozneje zgubilo, našli so ga v Gradcu sočasno s Schubertovo »Nedokončano simfonijo« André Derain in Michel Fokin sta na podlagi Mozartove partiture sestavila balet v istem duhu a la chonose. Prvič so ga izvajali leta 1936 v Monte Carlu z naslovom »L'Épreuve d'Amour«. Mozartova kompozicija je ostala v tujini in je zaradi vojne ni bilo mogoče dobiti zato je glasba naše uprizoritve sestavljena iz nekaterih najbolj znanih Mozartovih oper, katerih izvirke sem sam ustrezno sestavil in tako nadomestil Mozartovo posebno skladbo.

* Ilkare. Je naslov tretji baletni enodejanki. Vsebinska je posneta iz znanih zgodb grške mitologije: predstavlja podobo drzne zamisli prvega letalca in njegov nesrečni polet v značne višave. Kombiniran ritem na raznovrstnih tolkalih je zanimiva in izvorna ideja znanega pisatelja in koreografa pariške Velike opere Sergeja Lifara. Balet je bil prvič izvajan v Parizu leta 1936 in je doživel ogromen uspeh. Lifarov Ilkar je bil zame ena njegovih največjih stvaritev zadnjega časa. Balet predstavlja za režiserja in izvajalca dovolj zamotano vprašanje, če hoče dojeti potreben učinek. Plastična povezanost in stopnjevanje dožajanja zahtevata od sodelujočih popolnoma obvladana tehnične in izrazne plati. Ples ob spremljavi ritma, kakor ga izvajajo tolkala, zahteva precejšnjo sposobnost posebej se rahel čuti za ritem. Za balet sem uporabil najbolj zrujene in ritmično najzanesljivejšje plesnike našega baleta; režiser so naloge z nadzorovano sigurnostjo, izkušnostjo in skladnostjo.

* 120.000 lir škoda je povzročil požar. Ki je zajel hlev in senik bratov Zandi v Medeli v Furlaniji. Med drugim je zgorelo okoli 70 metrskih stotov sena. Ogenj je uničil tudi poljedelke stroje. Škodo računamo na 120.000 lir. Na pomoč so prhiteli tudi goriški gasilci.

* Ponesrečenca, 13letna Aleksandra Mazzukin iz Mirna se je med igranjem 45letna Jospina Grosar iz ulice Rdeča št. 4 v Gorici si je poškodovala pri pomivanju kozarec desnic. Obe ponesrečenci sta se zatekli v goriško bolnišnico.

Beleznica

KOLEDAR
Sreda, 29. marca: Ciril.

DANAŠNJE PRIREDITVE
Kino Matičica: Tonelli.
Kino Sloga: Sanjavo mladega pesnika ali mala pustolovščina.
Kino Union: Črno na belem.

DEŽURNE LEKARNE
Danes: Dr. Kmet, Ciril-Metodova 48, Trtkozcy del, Mestni trg 4, Ustar, Se-lenburgova ulica 7.

ZATEMNITVE
je strogo obvezna od 19. ure do 5. ure!

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA
Sreda, 29. marca, ob 18: Razbiti vrč. Red Sreda.
Četrtek, 30. marca, ob 18: Lepa Vida. Red Četrtek.

Heinrich von Kleist: »Razbiti vrč«. Vesela igra. Prevredel Janko Moder. Osebe: Walter, sodni svetnik — VI. Skrbnik, Adam, vaški sodnik — Cesar, pisar — Peček, Marta — P. Juvanova, Eva, njena hči — V. Juvanova, Vid, kmet — Korošec, Ruprecht, njegov sin — Nakerst, Brigita — Kraljeva, služabnik — Verdonik, Liza, dekla — Pugičeva, Meta, dekla — Verdonikova, birit — Pfeifer. Režiser: prof. O. Šest. Scena: inž. Franz. Kostumi: J. Vilfanova.

OPERA
Sreda, 29. marca, ob 18: Baletni večer. (Na terasi, Mandarin in Ikarus). Izven. Cene od 36 lir navzdol.
Četrtek, 30. marca, ob 18: Gorenjski spavček. Izven. Cene od 36 lir navzdol.

* Opozorjamo, da bo danes v sredo baletni večer, ki obsega tri dele: 1. J. Gregore: »Na terasi«, komičen balet v enem dejanju. Osebe: prodajalka rokavic — Kurbosova, prodajalka cvetic — Japljiva, zapeljivka — Šušteršičeva, Peručian — Pogačar, baron — Kurbos, oficir — Polik i dr. — 2. W. A. Mozart: »Mandarin«, pantomimen balet v enem dejanju, po kitajski prpovedi. — Osebe: Chung-Yang — Bravničarjeva, kitajski mladenec — Kurbos, mandarina — Pogačar, metaljček — Remškarjeva, poslanik z zapada — Polik, markiza, njegova spremljevalca — Hiti in seme ter drugi. — 3. »Ikarus«, pantomimen balet po glasbi Mozartovih oper. Osebe: Ikarus — Kurbos, Daidalus, njegov oče — Hiti. — Nastopa tudi celkupni operni balet. — Dirigent: A. Neffat. — Koreograf: M. Kurbos.

Premiera Mozartove opere v 9 slikah »Don Juan« bo predvidoma konec tedna.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje RADIO LJUBLJANA

SREDA, 29. MARCA
7.00—7.10: Poročila v nemščini. 7.10 do 9.00: Jutranji pozdrav; vmes ob 7.30—7.40: poročila v slovenščini. 9.00—9.10: Poročila v nemščini. 9.10—9.20: Koračnica, napoved sporeda (nem. in slov.), koračnica. 12.00 do 12.30: Opoldanski koncert. 12.30—12.45: Poročila v nemščini in slovenščini. 12.45 do 14.00: Koncert Malega orkestra, vodi A. Dermalj. 14.00—14.10: Poročila v nemščini. 14.10—15.00: Vsaletno nekaj. 17.00—17.15: Poročila v nemščini in slovenščini. 17.15 do 17.45: Otroška ura; poje sopranistka Janja Baulart-Strie, besedilo Maša Slavčeva. 17.45—18.15: Parada glasbil. 19.00—19.30: Slovenske pesmi, poje tercet Fink. 19.30 do 19.45: Poročila v slovenščini, napoved sporeda. 19.45—20.00: Glasbena medija. 20.00 do 20.15: Poročila v nemščini. 20.15—21.00: Robert Schumann. 21.00—22.00: Iz filmov in operet. 20.00—22.10: Poročila v nemščini. 22.10—23.00: Andaluzijske noči.

Darujte za siromake! Zimska pomoč še vedno sprejema prispevke

Kultura

Kaj nam bo nudil

Baletni večer v Operi

Danes, v sredo, bo v Operi prvi letošnji baletni večer. Koreografsko ga je pripravil Maks Kirbos, sodeloval pa bo naš celotni balet. Program obsega tri baletne enodejankke, izmed katerih sta dve posebej zanimivosti: komičen balet »Na terasi« z glasbo Janka Gregorčiča in bajselovni balet »Ilkar«, čigar ritem na tolkalih je sestavljen M Kirbos sam. Poleg teh dveh del bo izvajal pantomimičen balet »Mandarin« na glasbo W A Mozarta. Prireditelj je torej tudi programsko vredna pozornost. O posameznih točkah nam je napisal koreograf M Kirbos zanimiva pojasnila, iz katerih posnemamo podrobne podatke:

Balet »Na terasi«

nam najprej pokaže kupno mlado prodajalko cvetja in lepo izdelovalko rokavic pri njenem blagu. Okrog niju se suče mlad Peručian in jima dvori. Tedaj nastopi skupina koketk, ki skušajo mladeniča odvrtiti od obeh deklet. Zatem se pojavi baron, ki išče na terasi zabavo. Spozna med plesom rokavičarico in se takoj zaljub vanjo. Prodajalka cvetlic postane ljubosumna. Nastop trojic vojakov in obkole koketke: zmaga čar uniforme. Potem vstopi dama v spremstvu častnika in princeza se ne zmeni za bogatega Peručiana. Baron postaja vse bolj drzen in se približa rokavičarici, a tudi oficir jo hoče poljubiti. Dekle se brani. Ljubosumni baron napade častnika in nastane škandal. Dama skuša potolažiti oficirja, rokavičarica pa odvode barona. Duhovi se umirajo. Zabavo začneja četvorka, ki ji sledi drugo točko sporeda, pri katerih sodelujejo vsi gostje. Veselje se stopnjuje in gostje odidejo na vrt. Na terasi

ostaneta rokavičarica in baron. Le-ta nežno objame dekle in oba odide. Peručian za zamaž zasleduje izgubljeno metulja.

Značaj in izvedba novega baleta

Značaj baleta »Na terasi« je svojski. Označuje ga posebno barvnopestro, malone krčevce vsebinska. Čeprav sta muzikalna stran in vsebina lahkega značaja, zahteva balet te vrste odličnih tehničnih plesalcev in dobrih mimičnih igralcev. Morda mi ni uspelo zadostiti nalogi, ki jo zahteva ta balet, toda eksperimentalne težnje mojega dela, usmerjene k iskanju lastne smeri, želja, nuditi našemu baletnemu občinu možnost spoznavanja mnogovrstnih načinov plesa vse to me je kljub nedostatkom in nevednostim privedlo do tega, da preizkusim z njim možnost nadaljnjega razvoja naših plesalč in plesalcev. Sodim da je naš skromni baletni ansambl za naše razmere kar zadovoljivo rešil svojo nalogo. Ta zadostni uspeh me je napotil, da tudi pred občinstvom preizkusim mlade sile našega ansambla. Ne bo mu v škodo, če se oprime karakterja »Teras« z voljo in ambicijo, kajti samo brezhibno izpolnjevanje postavljene naloge lahko prinese zaželen uspeh. Kljub nedostatkom, ki jih priznavam, prevzamem nase odgovornost za uspeh. Strokovno ocenjevanje izvedbe bi seveda nudaralo da zahteva balet popolnih moči. Rezultat mojih poskusov, delo ki sem ga napravil, pridnemu ansamblu in značaj svojevrstne koreografske zamisli L. Mjasina na ključno je strogo in objektivni kritiki. Ta mojster koreograf je s svojimi koreografskimi zaslugami in deli že večkrat prijetno očaral razvijajo občinstvo. Raznovrstni stili in bogata domišlj

